

Ekologická stopa

Úvod

Každý deň využívame prírodné zdroje na zabezpečenie nášho životného štandardu. Či už je to bývanie, stravovanie, cestovanie alebo voľnočasové aktivity, takmer všetky naše činnosti sú spojené so spotrebou prírodných zdrojov. Niektoré sú neobnoviteľné (ako napr. fosílna palivá) a po ich vyčerpaní budeme musieť nájsť alternatívu. Iné zdroje sú obnoviteľné (napr. biomasa alebo drevo) a po určitom čase vieme ich množstvo obnoviť. Existujú aj zdroje, ktorých množstvo sa na planéte nemení, ale ich kvalita áno (napr. voda). Zvyšujúci sa počet obyvateľov a životná úroveň spôsobuje čoraz rýchlejšie miznutie zdrojov. To sa však nedá do nekonečna, pretože aj planéta, kde žijeme má svoje limity. Na to, aby bola schopná uspokojiť potreby všetkých ľudí je potrebné, aby naša spotreba bola udržateľná. Či to tak je, vieme zistiť pomocou výpočtu Ekologickej stopy. Myslíte si, že ak by všetci žili takým spôsobom ako vy, bude mať planéta dosť zdrojov pre všetkých obyvateľov?

Informujte sa o probléme

Pomocou internetu, (odbornej / vedecko-populárnej) literatúry alebo v spolupráci s odborníkmi vyhľadajte dostupné informácie o ekologickej stope a udržateľnom rozvoji. Zamerajte sa aj na tieto otázky:

- Aké informácie sú potrebné na výpočet ekologickej stopy?
- Akú ekologickú stopu majú obyvatelia vašej krajiny?
- Viete čo je to „Earth Overshoot Day“ (Svetový deň prekročenia limitov planéty)?
- Čo znamená pojem udržateľný rozvoj? Aké sú jeho princípy? Uplatňujete tieto princípy vo vašom každodennom živote?

Odporúčané zdroje

[Zdroj 1:](#)

Ekologická stopa (EN)

[Zdroj 2:](#)

Ekologická stopa krajín:
Deficit alebo rezerva? (EN)

[Zdroj 3:](#)

Svetový deň prekročenia
limitov planéty (EN)

[Zdroj 4:](#)

Ekologická stopa (EN)

[Zdroj 5:](#)

Energia v Európe:
aktuálna situácia (EN)

[Zdroj 6:](#)

Klimatická zmena
a investície (EN)

Vlastným výskumom overte výskyt problému vo vašom okolí

Cieľ

Žiaci pomocou zvolenej online kalkulačky vedia vypočítať veľkosť svojej ekologickej stopy, ktorá je reprezentovaná záberom pôdy a vodných plôch za rok alebo množstvom vyprodukovaného CO₂ za rok vyplývajúceho zo životného štýlu. Na základe vypočítanej hodnoty si žiaci uvedomujú dopad svojho správania na planétu. Žiaci vedia identifikovať svoje silné a slabé stránky v oblasti spotreby prírodných zdrojov a dokážu zmeniť vlastné správanie smerom k udržateľnejšiemu spôsobu života najmä v oblasti spotreby energie, vody, nákupného správania a produkcie odpadov.

Pomôcky a materiál

- online kalkulačka ekologickej stopy:

[Henkel](#)

[Carbonfootprint](#)

[WWF](#)

- tabuľa / flipchart / tablet alebo podobné
- záznamová karta
- kalkulačka
- fotoaparát / mobil na zaznamenávanie priebehu aktivity

Realizácia

Pred spustením online kalkulačky ekologickej stopy diskutujte o oblastiach (respektíve otázkach), ktoré sa v nej nachádzajú (stravovanie, domácnosť, cestovanie, voľný čas, atď.). V prípade, že neviete odpovedať na všetky otázky, vyhľadajte chýbajúce informácie na internete alebo si spolu s rodičmi pripravte odpovede. Následne odpovedajte na otázky vo zvolenej online kalkulačke a vaše výsledky zapíšte do záznamovej karty. Na záver vypočítajte priemer hodnôt celej triedy.

Analýza výsledkov a návrh riešenia

Aké výsledky ste dosiahli? Spoločne diskutujte o veľkosti ekologickej stopy jednotlivých žiakov a celej triedy. Je vaša stopa väčšia alebo menšia ako je svetový/národný priemer? Je vaša spotreba udržateľná pre planétu? Čo sú vaše silné a slabé stránky v oblasti udržateľnej spotreby? Akým spôsobom by ste mohli zmenšiť svoju ekologickú stopu? Vaše nápady zapíšte na tabuľu alebo flipchart. Vyberte si niektoré z riešení a zrealizujte ich, či už ako jednotliviec alebo prijmite záväzok ako kolektív.

Realizácia a vyhodnotenie riešenia

Podarilo sa vám zrealizovať niektoré riešenia? Dodržali ste záväzky, ktoré ste si ako jednotliviec alebo kolektív predsavzali? Ak áno, o koľko sa zmenšila vaša ekologická stopa? Ako na vaše kroky reagovalo okolie? Stretli ste sa s pochopením? Existujú ďalšie spôsoby, ako by ste vedeli svoju ekologickú stopu zmenšiť? Vedeli by ste vypočítať ekologickú stopu vašej školy a navrhnúť riešenia na jej zmenšenie? Po určitom čase môžete výpočet svojej ekologickej stopy zopakovať.

Ako by ste zhodnotili svoje pocity po realizácii vybraného riešenia?

Frustrácia

Sklamanie

Skôr negatívne

Neutrálne

Skôr pozitívne

Spokojnosť

Nadšenie

Publicita

Počas realizácie aktivity zaznamenávajte a zdieľajte fotografie na sociálnych sieťach s [#mybioprofile](#). Inšpirujte ostatných, aby sa zapojili.

Vzor

Záznamová karta					
Trieda	9.B				
Škola	ZŠ Juraja Fándlyho				
Obec / mesto	Bratislava				
Meno a priezvisko	Množstvo CO ₂ [t/rok]	Počet stromov potrebných na uloženie CO ₂ [stromy/rok]	Silné stránky môjho životného štýlu	Slabé stránky môjho životného štýlu	Moje záväzky
Andrej Labužník	3,6	288	Domácnosť (úsporné spotrebiče)	Stravovanie (mäso), cestovanie (auto s naftovým motorom, časté lietanie)	Obmedziť konzumáciu mäsa, častejšie využívať verejnú dopravu
Lucia Malá	2,0	160	Stravovanie (menej mäsa)	Domácnosť (spotreba elektrickej energie)	Šetrenie elektrickej energie a obmedzenie hrania video hier
Zuzana Horská	2,8	224	Dovolenky (výlety v blízkom okolí)	Cestovanie (auto s naftovým motorom)	Častejšie využívať verejnú dopravu
Vladimír Lietavec	3,9	312	Domácnosť (nízko energetická)	Dovolenky (časté lietanie, luxusné hotely)	Obmedziť luxusné dovolenky
Peter Molnár	2,9	232	Stravovanie v reštauráciách (len príležitostne)	Domácnosť (spotreba vody)	Obmedziť spotrebu vody
Kristián Németh	3,1	248	Cestovanie (žiadne auto)	Stravovanie (exotické potraviny zo vzdialených krajín)	Nakupovať od lokálnych pestovateľov a výrobcov
Spolu	18,3	1464			
Priemer	3,05	244			

Podpora Európskej komisie na výrobu tejto publikácie nepredstavuje súhlas s obsahom, ktorý odráža len názory autorov, a Komisia nemôže byť zodpovedná za prípadné použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Projekt Bioprofily – Implementácia praktickej environmentálnej výchovy do škôl je spolufinancovaný z programu Európskej Únie Erasmus+. Číslo zmluvy: 2018-1-SK01-KA201-046312.

Záznamová karta - Ekologická stopa

Záznamová karta					
Trieda					
Škola					
Obec / mesto					
Meno a priezvisko	Množstvo CO ₂ [t/rok]	Počet stromov potrebných na uloženie CO ₂ [stromy/rok]	Silné stránky môjho životného štýlu	Slabé stránky môjho životného štýlu	Moje záväzky
Spolu					
Priemer					